

EDYTA GAJOS¹

PANEL REDAKTORÓW WIODĄCYCH CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom globalizacji, nauka polska musi stać się coraz bardziej otwarta na aspekt międzynarodowości. Prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie nie jest możliwe bez współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Podobnie rozpowszechnianie wyników badań powinno odbywać się nie tylko w formie artykułów w czasopiśmie krajowych, lecz także w czasopiśmie międzynarodowych, tak aby były one dostępne dla naukowców z innych krajów. Również w ocenie osiągnięć pracowników i ośrodków naukowych coraz większą rolę odgrywają badania i publikacje międzynarodowe. Widząc konieczność prowadzenia szerokiej dyskusji na ten temat, Wydział Nauk Ekonomicznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wspólnie z Komitetem Ekonomii Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Polskiej Akademii Nauk zorganizował konferencję naukową „Editors’ Panel of Leading International Journals”. Była to IV Konferencja z cyklu konferencji poświęconych szeroko rozumianym problemom nauk ekonomicznych w Polsce. Panel redaktorów odbył się 21 maja 2012 roku w Centrum Wodnym SGGW. Celem panelu było między innymi zwrócenie uwagi środowiska naukowego na konieczność publikowania w renomowanych czasopiśmie międzynarodowych, umożliwienie spotkania z redaktorami tych czasopiśmie i wymiany doświadczeń, a także dostarczenie wskazówek, jak się przygotować do opublikowania artykułu w tych czasopiśmie.

Otwarcia konferencji dokonał Dziekan WNE SGGW i przewodniczący KERiROW PAN prof. dr hab. Bogdan Klepacki, który poprosił o zabranie głosu JM Rektora SGGW prof. dr hab. Alojzego Szymańskiego. Rektor podkreślił ważność tematyki podjętej na konferencji i przedstawił różnorodność badań pro-

---

¹ Autorka jest pracownikiem naukowym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (e-mail: edyta_gajos@sggw.pl).

wadzonych w SGGW. Następnie Dziekan Klepacki przywitał przybyłych gości w imieniu organizatorów panelu.

Merytoryczna część konferencji rozpoczęła się od referatu prof. dr hab. Bogdana Klepackiego „Rola publikacji w pracy naukowej”. W wystąpieniu przedstawił on różne definicje publikacji i ich rodzaje, a także rolę, jaką odgrywają czasopisma naukowe (komunikacja między nauką a praktyką, miernik postępu w nauce, rejestr osiągnięć autorów). Wskazane zostały także warunki, jakie musi spełnić artykuł, aby został uznany za publikację naukową (oryginalność, jasno sprecyzowany cel, poprawność metodyki badań i wnioskowania, fakt poddania procesowi recenzowania). Profesor Bogdan Klepacki podjął także w swoim wystąpieniu kwestie związane z publikowaniem, tzn. ilość a jakość publikacji, presja czasu związana z cykliczną oceną pracy naukowców, konieczność dostosowania języka do odbiorcy, a także do wymogów redakcji i profilu czasopisma.

Dalszą część konferencji poprowadził dr Binshan Lin, Redaktor Industrial Management & Data Systems, który był moderatorem panelu redaktorów. Uczestnikami panelu byli:

- dr Stefan Bojnec, Management oraz Managing Global Transitions: International Research Journal,
- dr Valerij Dermol, International Journal of Management, Knowledge and Learning,
- dr Susan Lesjak, International Journal of Management in Education,
- dr Josu Takala, International Journal of Management and Enterprise Development,
- dr Daryl Nord, Journal of Computer Information Systems,
- dr Joanna Paliszewicz, Management and Production Engineering Review,
- dr Kongkiti Phusavat, International Journal of Innovation and Learning,
- dr Steve Kuang-Hsun Shih, International Journal of Performance Measurement,
- dr Nada Trunk Sirca, The International Journal of Euro-Mediterranean Studies,
- dr H. Jenny Su, Indoor Air: International Journal of Indoor Environment and Health,
- dr Egon Zizmond, International Journal of Sustainable Economy.

Dr Binshan Lin przywitał przybyłych gości i podziękował za zaproszenie. Cel panelu określił jako zapewnienie dialogu pomiędzy autorami artykułów a redaktorami czasopism. Dyskusję panelową podzielił na 3 części: przedstawienie czasopism przez redaktorów, przekazanie doświadczeń z pracy redaktora oraz sesję pytań.

W pierwszej części dyskusji redaktorzy przedstawili prowadzone przez siebie czasopisma. Większość z nich to czasopisma młode, były też jednak takie, które ukazują się już od kilkudziesięciu lat. Czasopisma te wydawane są 4 lub 8 razy w ciągu roku. W każdym wydaniu ukazuje się od kilku do kilkunastu artykułów. Wskaźnik akceptacji zawiera się w przedziale 12–25%, co oznacza, że na każde 100 zgłoszonych artykułów publikowanych jest jedynie od 12 do 25. Każ-

dy z redaktorów przedstawił bardzo ogólnie profil prowadzonego przez siebie czasopisma i zachęcił do odwiedzenia strony internetowej wydawnictwa w celu zapoznania się ze szczegółowym opisem czasopisma i wymogami redakcyjnymi. Wielu podkreśliło, że publikują nie tylko oryginalne prace twórcze, ale także raporty techniczne i *case study*. Każde czasopismo ukazuje się w języku angielskim, tak aby mogło być dostępne dla jak najszerszego grona odbiorców z całego świata.

Druga część dyskusji poświęcona została doświadczeniom z życia zawodowego redaktora. Paneliści przedstawili proces akceptacji artykułu, który w każdym czasopiśmie jest bardzo zbliżony. Zgłoszony do redakcji artykuł jest zawsze najpierw czytany przez redaktora. Ten już na samym początku często odrzuca nawet 50% artykułów z powodu niespełnienia wymogów formalnych (nie właściwa tematyka artykułu, nieprawidłowy układ pracy, zbyt długi abstrakt, źle dobrana literatura). Pozostałe zgłoszone pozycje poddawane są procesowi recenzji – 2 lub 3 „ślepe” recenzje. Recenzenci dobierani się według tematyki artykułu i regionu, z którego pochodzą autorzy. Artykuły zarekomendowane do opublikowania przesyłane są do autorów w celu uwzględnienia uwag recenzentów. Redakcja po otrzymaniu poprawionej wersji pracy sprawdza, czy uwzględnione zostały wszystkie uwagi recenzenta, dokonuje poprawek redakcyjnych i przesyła artykuł do ostatecznej akceptacji przez autorów. Proces akceptacji artykułu trwa od 4 tygodni do 3 miesięcy. Od momentu zaś zaakceptowania do opublikowania mijają kolejne 1–2 lata. Redaktorzy wskazali także, na jakie części pracy najczęściej zwracają uwagę, oceniając wstępnie jakość artykułu, oraz dali wskazówki, jak uniknąć najczęściej popełnianych przez autorów błędów. Temat i słowa kluczowe powinny być tak sformułowane, aby w pełni odpowiadały zawartości pracy. Abstrakt należy napisać na początku pracy nad artykułem, a nie na końcu i w ostatniej chwili. Po tych trzech elementach pracy bardzo dobrze widać, na ile publikacja jest przemyślana i ile pracy włożono w jej napisanie. Bardzo ważny jest poziom językowy pracy. Kolejnym kluczowym elementem jest literatura, które powinna zawierać jak najnowsze pozycje, najlepiej z ostatnich 2–3 lat. Konieczne jest cytowanie publikacji anglojęzycznych i takich, które ukazały się w wiodących czasopismach. Wielu redaktorów zwraca także uwagę na autorów publikacji – zespoły międzynarodowe są bardzo dobrze widziane. Przygotowując pracę, należy zwracać uwagę na wstęp, który powinien zachęcić czytelnika do zaznajomienia się z całością artykułu. Bezwzględnie należy szczegółowo zapoznać się z wymogami redakcyjnymi czasopisma i ich przestrzegać.

Ostatnia część panelu składała się z serii pytań do redaktorów. W trakcie dyskusji poruszono wiele problemów związanych z przygotowywaniem artykułów do wiodących czasopism zagranicznych. Pierwszym z nich był długi okres akceptacji artykułu. Redaktorzy wskazali, że proces ten można skrócić, dzięki przygotowaniu pracy dokładnie pod dane czasopismo pod względem tematyki i wymogów redakcyjnych. Proces recenzji znacznie ułatwia zamieszczanie w pracy rysunków, wykresów i tabel. Sprawiają one bowiem, że praca jest znacznie łatwiejsza w odbiorze. Nie należy natomiast wysyłać danego artykułu jednocześnie do więcej niż jednego czasopisma. Zamieszczając w literaturze

bardzo aktualne publikacje zapewnia się sobie czas na przesłanie artykułu nawet do kilku czasopism jeden po drugim. Kolejną poruszaną kwestią były cytowania. Wątpliwości budziły wymogi związane z odwoływaniem się tylko do nowych, anglojęzycznych artykułów opublikowanych w międzynarodowych czasopismach. A co należy zrobić w sytuacji, gdy temat pracy wymaga odwołań do literatury sprzed kilkunastu lat lub do literatury krajowej? Pytani redaktorzy wskazali, że każdy artykuł oceniany jest indywidualnie i nie jest to błędem, jeżeli tylko jest zgodne z tematem publikacji. Zarówno literatura krajowa, jak i pozycje sprzed wielu lat mogą stanowić większość referencji, jednak opisywane wyniki badań zawsze należy porównywać z publikacjami współczesnymi i przynajmniej część z nich powinna być anglojęzyczna.

Kolejnym poruszonym tematem były kwestie związane z technicznymi aspektami funkcjonowania redakcji. Paneliści zostali zapytani o to, czy oceniają wkład poszczególnych autorów w pracę, czy artykuły sprawdzane są pod kątem plagiatu, co można zrobić, aby czasopismo miało wysoki Impact Factor (IF), ile kosztuje opublikowanie artykułu oraz czy dopuszczalna jest polemika z recenzentami prac. W odpowiedziach wskazano, że nigdy nie ocenia się wkładu poszczególnych autorów w pracę, ponieważ oceniany jest artykuł, a nie jego autorzy. Każda redakcja sprawdza nadesłane publikacje pod kątem plagiatu. W osiągnięciu wysokiego IF pomagają indeksowanie czasopisma w wielu ogólnodostępnych bazach artykułów, wydawanie co najmniej 4 numerów na rok oraz współpraca z innymi redakcjami. Jeśli chodzi o koszty, to obecni na konferencji redaktorzy odpowiedzieli, że oni sami nie pobierają opłat za przyjęcie artykułu do publikacji, jednak wiedzą, że niektóre czasopisma to robią. Oni sami nie pobierają pensji za swoją pracę, podobnie jak recenzenci. Na koniec paneliści odnieśli się do kwestii polemiki z recenzentami i nie byli zgodni w swoich odpowiedziach. Część wskazała, że oczywiście jest ona dopuszczalna, ale jedynie jako polemika merytoryczna. Często zdarza się, że autorzy i recenzenci długo dyskutują i artykuł ostatecznie zostaje przyjęty do publikacji. Inni stwierdzili, że z zasady polegają na zdaniu recenzentów, ponieważ artykułów jest zbyt dużo, aby można było prowadzić długie dyskusje z autorami i recenzentami każdego z nich.

Zamknięcia konferencji dokonał prof. dr hab. Bogdan Klepacki. Po oficjalnej części panelu był czas na indywidualne spotkania gości z redaktorami.